

GRAU EN MITJANS AUDIOVISUALS

104124 - IL·LUMINACIÓ

Informació general

- Tipus d'assignatura : Obligatòria
- Coordinador : Rafael Suárez Gómez
- Curs: Primer
- Trimestre: Segon
- Crèdits: 4
- Professorat:
 - Cristòfol Casanovas Casanovas <ccasanovas@tecnocampus.cat>
 - Lluís De Sola Llovet <ldesola@tecnocampus.cat>

Idiomes d'impartició

- Català

Professor: Cristòfol Casanovas (teoria i pràctiques), Rafael Suárez (pràctiques)

Competències que es treballen

Específica

- E5_Dissenyar i realitzar un producte audiovisual (format per imatges fixes o en moviment), atenent tant als seus aspectes tècnics com artístics, en tots els seus components
- E8_Dissenyar les necessitats d'il·luminació d'un espai en funció de les seves característiques i de l'objectiu final del producte a gravar, fotografia o vídeo
- E10_Aplicar processos, mètodes i tècniques per a desenvolupar la creativitat i la innovació en la realització audiovisual, en el desenvolupament multimèdia i en la programació de videojocs

Bàsiques i Generals

- G1_ Que els estudiants hagin demostrat tenir i comprendre coneixements en la seva àrea d'estudi que parteixin de la base de l'educació secundària general, i s'acostuma a trobar a un nivell que, amb el suport de llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de la vanguardia del seu camp d'estudi
- G3_ Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi), per emetre judicis per incloure una reflexió sobre temes rellevants de caire social, científic o ètic

Transversal

- T2_ Que els estudiants tinguin capacitat per treballar com a membres d'un equip interdisciplinari ja sigui com a un membre més, o realitzant tasques de direcció amb la finalitat de contribuir a desenvolupar projectes amb pragmatisme i sentit de la responsabilitat, assumint compromisos tenint en compte els recursos disponibles

Descripció

L'assignatura està orientada a la sensibilització en la il·luminació, en la utilització de la llum amb la finalitat de fer imatges més elaborades o construïdes.

Es realitza durant el primer curs del Grau en Mitjans Audiovisuais de manera que, posteriorment, l'alumne disposi d'una formació prèvia que el permeti utilitzar les eines fotogràfiques i fílmiques amb més coneixement, amb el recurs bàsic de la llum i la il·luminació com a element estructurant.

Té contingut teòric i pràctic, sent la història i l'anàlisi les eines transversals utilitzades durant la impartició d'aquesta matèria.

Aquesta assignatura disposa de recursos metodològics i digitals per fer possible la seva continuïtat en modalitat no presencial en el cas de ser necessari per motius relacionats amb la Covid-19. D'aquesta forma s'assegurarà l'assoliment dels mateixos coneixements i competències que s'especifiquen en aquest pla docent.

Resultats d'aprenentatge

En acabar l'assignatura l'estudiant ha de ser capaç de:

RA1-Conèixer les propietats de la llum de manera pràctica. Conèixer el funcionament de l'ull.(Competències G1, G3, E5, E8)

RA2- Analitzar la il·luminació de qualsevol imatge. Estar sensibilitzat amb la il·luminació de qualsevol suport d'imatges, des de la pintura, fotografia i imatge en moviment.(Competències G1, E10, E8)

RA3 - Utilitzar correctament els principis bàsics de la il·luminació i l'esquema bàsic d'il·luminació.(Competències E5, E8,E10)

RA4- Ser capaç d'il·luminar i crear ambients amb un set reduït de tres focus, i en el plató de la Universitat.(Competències E5, E8,E10)

RA5- Conèixer els diferents il·luminants presents en el mercat i els manuals d'ús dels fabricants de il·luminants.(Competències E5, E8,G3)

RA6- Saber utilitzar bé els filtres. (Competències E5, E8,E10)

RA7- Conèixer de forma bàsica l'evolució històrica de l'ús de la il·luminació artificial en el cinema. (Competències G1, E8, CT2)

RA8- Conèixer diferents estils d'il·luminació cinematogràfics.(Competències G1, E8, CT2)

RA9- Conèixer les possibilitats d'il·luminació espectacular i escènica. Usos artístics de la llum.. (Competències G1, E8, CT2)

RA10- Utilitzar les tècniques d'il·luminació d'interiors, exteriors, per determinar i controlar la qualitat expressiva, formal i tècnica.(Competències G3, E5, E8, CT2)

Resultats d'aprenentatge complementaris:

RAC1- Aportar, a través de la il·luminació, un valor afegit important a les imatges que realitzi.(Competències CT2, E5)

Metodologia de treball

Les sessions de l'assignatura es divideixen en sessions teòriques (3h setmanals) i pràctiques de laboratori (2h quinzenals). A més, l'assignatura preveu la realització d'exercicis en el temps destinat a l'aprenentatge autònom per part dels / les estudiants.

En les sessions teòriques es fan servir diferents metodologies:

- Sessions de classe expositives basades en l'explicació del / de la professor / a.
- Càpsules de vídeo.
- Anàlisi d'imatges i fragments de pel·lícules clàssiques i modernes.

La formació està estructurada en cinc nivells : Reportatge, documental, plató, ficció, creació. ¿Cada nivell comporta continguts teòrics, tècnics, històrics i analítics. Els continguts estan reflectits en els apunts del professor i desenvolupats a les classes teòriques. ¿

- En les pràctiques de laboratori es fan servir les metodologies següents:
 - Realització de fotografies pels alumnes segons enunciats relacionats amb el nivell teòric impartit. L'alumne aplica els conceptes explicats en les classes .
 - Realització de treballs individuals i en grup (durant l'aprenentatge autònom).

No obstant això, en funció de les necessitats de la sessió, algunes metodologies es pot combinar.

Aquest curs, a causa de la situació generada per la COVID, algunes de les sessions de grup gran es faran en format híbrid: presencial i en línia (via *streaming*). Això permetrà que els estudiants puguin anar rotativament a les classes presencials, respectant el màxim d'estudiants per aula que imposen les mesures de distanciament. Quan no els toqui sessió presencial podran seguir la classe en línia des de casa.

Pel que fa a les sessions de pràctiques a espais més reduïts (com laboratoris, estudis o plató), si s'escau es treballarà simultàniament en diversos espais per tal de garantir que es compleixen les condicions establertes pels protocols de seguretat.

Continguts

TEMA 1: L'ull i la llum . Il·luminació: Història i principis. / El reportatge.

- Història de la il·luminació en el cine. Inicis.
- Propietats físiques de la llum i fisiologia de l'ull.
- Principis de la il·luminació I : Qualitat de la llum.

TEMA 2: La llum en els documentals i la pintura de retrats.

- Principis de la il·luminació II: Quantitat i direcció de la llum.
- Esquema bàsic de la il·luminació.
- Material per a rodatge en exteriors. El focus, trípode, filtres bàsics.
- L'electricitat, unitats bàsiques. Mesures.

Sensibilització a les representacions en imatges: El retrat en la pintura. Anàlisi d'entrevistes de documentals.

TEMA 3: Temperatura de color de la llum

- Temperatura de color de la llum. Temporalitat cultural pels tons de llum.
- Il·luminació al plató. Material de plató. Accessoris d'il·luminació.
- Tipus d'il·luminants. Fresnels. HMI. Arcs. Pantalles de llum freda.
- Introducció als manuals de fabricants d'il·luminants, interpretació.

Sensibilització a les representacions en imatges. Anàlisi d'imatges de plató (notícies, programes d'entrevistes). L'ús de la temperatura de color de la llum en les sèries i el cine.

TEMA 4: Filtratge de la llum. El Color.

- Filtres de color. Color: Principals i secundaris.
- Introducció a la psicologia del color.
- Unitats de mesura de la llum. Candeles i lux. Conversions

Anàlisi de videoclips musicals. Introducció a les llums de color en el cine.

TEMA 5: La il·luminació en la ficció i en els espectacles

- La figura del director de fotografia. Evolució històrica.
- Pel·lícules rellevants en la evolució de la il·luminació en el cine.
- Funcions en l'equip d'il·luminació. Il·luminació teatral.
- Estudis de cas.
- Introducció a la il·luminació espectacular.

Activitats d'aprenentatge

1. Estan dividides en :

1 Avaluació continuada (50%)

2 Examen (50%)

1 Avaluació continuada

1.1 Pràctiques de laboratori :

En les sessions de pràctiques estan programades diferents activitats orientades a la reflexió i exercici per part dels / les estudiants dels continguts impartits en les sessions de teoria, així com a la seva capacitat per a la realització d'exercicis posteriors.

Les pràctiques són de realització obligatòria. Cal d'una presència mínima al 80% del temps per optar a una puntuació en la avaluació contínua.

Material de suport:

- Plató.
- Càmeres fotogràfiques.
- Equips de llum contínua

Objectius específics:

- Consolidar els coneixements en il·luminació.
- Construir ambients utilitzant la il·luminació.

Relacionats amb els resultats d'aprenentatge: RA5, RA6, RA 7/8, RA 9/10, RA11, RAC1

1.2 Treballs (25%):

Realització de 2 treballs sobre suport fotogràfic a partir d'enuncis fets pel professor. Aplicació dels coneixements impartits a classe.

Realitzats en el temps d'aprenentatge autònom dels / les estudiants.

Material de suport:

- Enunciat de l'activitat.
- Maletes d'il·luminació.
- Plató
- Càmeres fotogràfiques

Objectius específics:

- Consolidar els coneixements en il·luminació, de manera autònoma.
- Saber analitzar imatges preexistents i refer-les utilitzant la il·luminació, de manera autònoma.

Relacionats amb els resultats d'aprenentatge: RA1, RA3, RA 4, RA6, RAC1

1.3 Vídeo Final (25%):

Treball en grup. Realitzat en el temps d'aprenentatge autònom dels / les estudiants. Amb presentació en temps de classe.

Descripció

El alumnes realitzen, en grups reduïts, un vídeo, on utilitzen la il·luminació artificial i els seus coneixements adquirits en la matèria.

Material de suport:

- Enunciat de l'activitat.
- Maletes d'il·luminació.
- Plató

Objectius específics:

- Reconèixer i aplicar continguts impartits a classe.
- Aplicar els seus coneixements tècnics i capacitat creativa en el treball.

Relacionat amb resultats d'aprenentatge: RA1, RA 2, RA3, RA 4, RA5,RAC1

2 Examen (50%):

Treball individual. Realitzat a classe segons calendari.

Exercici que pot contenir proves metodològicament diferents (test tècnic, desenvolupament de temes relacionats amb l'assignatura i anàlisi d'imatges). Avalua l'assimilació dels continguts impartits i exercitats en l'assignatura, tant en les classes de teoria com en les pràctiques.

Material de suport:

-enunciat de l'activitat

Objectius específics:

-mostrar el grau d'adquisició dels continguts impartits en l'assignatura

Relacionat amb resultats d'aprenentatge RA1, RA5, RA6, RA7, RA 8, RA 9,RA10

En cas de confinament s'aplicaran els següents canvis:

Activitat 1.1 : Pràctiques de laboratori. Seran substituïdes per treballs individuals de recerca i anàlisi.

Activitat 1.2: Al ser treballs fora d'hores lectives s'adaptaran els enunciats a la situació requerida, i a les eines disponibles per cada alumne.

Activitat 1.3: Al ser un treball en grup s'adaptarà a la situació de confinament.

Activitat 2: L'examen serà no presencial.

Sistema d'avaluació

Avaluació continuada (50 %):

Pràctiques de laboratori (d'obligada realització)

Treballs (25%)

Vídeo Final (25%):

Examen final (50%):

Examen 50%

Per accedir a aquesta ponderació és imprescindible haver assolit una mitjana de 5 tant en l'avaluació continuada com en l'examen final. Si, el/la estudiant té una mitjana menor, en una de les parts, no accedeix a aquesta ponderació i suspèn amb la nota de la part suspesa.

La part d'avaluació continuada no és recuperable.

La part d'examen és recuperable en l'Examen de recuperació. Per accedir al càlcul ponderat de la nota és necessari aconseguir una nota de 5 en la recuperació.

Els enunciats dels diferents exercicis s'aniran proporcionant al llarg del curs.

La detecció de plagi en algun dels exercicis suposa una qualificació automàtica de zero, amb independència d'altres processos o accions que es poguessin emprendre.

Recursos

Bàsics

Bibliografies

- Millerson, Gerald. 1994 "Iluminación para video y cine". IORTV.
- Dennis Shaeffer / Larry Salvato. 1992. "Maestros de la luz. Conversaciones con directores de fotografía." PLOT.
- Brown, Blain 1998. "Iluminación para cine y televisión". Autor-Editor.
- Casanovas, Cristòfol. 2016. "Apunts del professor" . S'aniran entregant a mesura que avanci el temari. Mataró.
- Moreno, J Carlos / Linares, Cesar. Iluminación (Cuadernos de iluminación escénica). 6.Ed Ñaque, ISBN ISBN 84-89987-07-
- Revault D'Allonnes, Fabrice. 2008. " La luz en el cine".Catedra.

Complementaris

Bibliografies

- Tanizaki, Junichiro.2011 "Elogio de la Sombra". Siruela.
- Almendros, Néstor. 1983 "Días de una cámara". Seix Barral.
- Carlos F. Heredero. 1994. "El lenguaje de la luz. Entrevistas con directores de fotografía del cine español" Universidad Alcalá de Henares.
- Loiseleux, Jacques. 2005. "La luz en el cine".Paidós.